

Чарівні казки

Про наречену-свинку

Про наречену-свинку Давним-давно були такі часи, що молодих хлопців кликали в армію, коли їм було двадцять років. З одного великого села скликали п'ятдесят призовників. Як почали придивлятися, що той сліпий, кривий, а той недочуває, вибрали з тих усіх двох хлопців, що годні служити в армії. Їх брали в армію, а служити треба було далеко і довго — двадцять років. Коли з армії повертаються, то їм — сорок років. Ну й ті два хлопці служили в армії добре, їм за те платили гроші. А коли поверталися з армії додому, то треба було йти пішки із села на село, і так добиралися до своєї хати.

В одному селі хлопці залишились ночувати, бо вже було темно, а ця хата була скраю села коло самого лісу. Жили у тій хаті старий дідусь та бабуся, жили бідно. Коли вони зайшли, спитали:

— Дідусю, чи можна у вас переночувати, бо до другого села далеко йти?

— Я хати не бороню,— мовив дідусь,— але в мене нема постелі.

Вони кажуть:

— Це нічого, ми й на землі переночуємо. Дід вийшов надвір, вніс соломи до хати, постелив на землі, й полягали спати. Та один солдат вночі, о дванадцятій годині, прокинувся. Йому дуже захотілося пити води. Устав він, почав шукати, щоб води напитися. Але не зміг нічого знайти — ні відра, ні горнятка. Коли дід прокинувся і почув, що хтось ходить по хаті, питає:

— Хто це? Хто це?

— То я, солдат той, що ночує у вас.

— Чого ти не спиш, а ходиш? — питає дід.

— Я дуже хочу пити води.

— У мене немає, ні в чім воду тримати, ні чим напитися,— каже дід.

— А як то так? — дивується солдат. А дід каже:

— У мене криничка під хатою, під самою стріхою, то коли мені треба, то я піду і нап'юся. Якщо тобі хочеться, то йди напийся та лягай спати.

Солдат так і зробив. Вийшов з хати надвір, дивиться, а коло хати криничка стоїть і вода в ній блищить. Нахилився до кринички-і почав пити воду. Коли почав пити, а з водички тільки: буль-буль-буль. І з кринички виходить свинка. А солдат коли побачив, то перелякався, що з кринички вийшла свинка. Вона до нього заговорила дівочим голосом:

— Не бійся, солдатику-хлопчику, мене. Я буду твоєю жінкою, а ти моїм чоловіком, бо я тобі суджена.

Солдат здивувався: як то може бути, щоб він свинку мав за жінку, і каже:

— Як то зрозуміти, щоб ти була моєю жінкою? Ти — тварина, а я — людина. Мені треба жінки, щоб сорочку випрала, їсти зварила, в хаті прибрала. А ти все це не вмієш.

— Я все вмію робити,— каже свинка,— шити, прясти, їсти варити і ще до того дітей тобі народжу гарних, що в світі таких немає, тому що я тобі суджена. Тільки вислухай мене, я тобі про все розкажу, але щоб ніхто про це не знав. Сама я царівна. Була найкраща в світі, а через мою красу відьма перекинула мене у свиню і так прокляла:

«Тоді лиш станеш такою дівчиною, як ти була, коли на твоїй голові буде вінець». А щоб те не сповнилось, то мене на дно в криничку поставила, щоб мене там ніхто не знайшов. А ти якраз трапився, бо мені можна від дванадцяті до першої години ночі виходити з кринички, і хто мене перший зустріне, за цього я повинна заміж вийти. А це все моя доля, бо якраз ти мені попався молодий і красивий хлопець.

Солдат усе це вислухав, але згоди не дав.

— Ти свинка. Як я буду з тобою жити, коли згадаю, що ти свинка, мені страшно стає. А вона каже:

— Як тобі, так і мені суджено, щоб я була твоєю жінкою, а ти моїм чоловіком. Як цього не буде, то ти не житимеш на світі. Запам'ятай, що я ще стану дівчиною.

— Як то може бути,— питає солдат,— щоб ти могла перекинутись у дівчину?

— Коли ми будемо в церкві брати шлюб і свячена вода бризне на мене, я зразу перетворюсь у ту дівчину, якою була раніше.

Як свинка це сказала, то солдат дав згоду. Тоді вже вона не могла повернутися в криничку, бо знайшлася людина, яка погодилася з нею жити. А ще й тому не могла повернутися в криничку, що вже було далеко за одну годину ночі, поки розмовляла з солдатом. Свинка залишилася на дворі, а він пішов до хати спати. Але вже не міг до самого ранку заснути: все думав, що з того буде, як він буде жити із свинкою, якщо вона не перекинеться в дівчину. «Тоді мені прийдеться із свинкою вік жити, бо я буду в церкві присягати, що з нею житиму до смерті». І так солдат до рана пролежав, поки день не зробився. А коли прокинувся і його товариш та дідусь старенький, сіли, поснідали. Дідусеві за ніч подякували, заплатили. І обидва пішли додому. Ідуть вони, оглядаються, а свинка біжить за ними. Тоді солдат, що йому суджена свинка, каже:

— Подивися, якесь порося блукає за нами.

— Нехай іде,— каже другий солдат.— Може, прийде з нами додому, і ми його заріжемо на гостину, буде закуска.

А той не погоджувався, бо знав, що то не свинка біжить, а його суджена. Скільки він її не проганяв від себе, а вона все за ним ішла. І так прийшла з ними до їхнього села. Як зайшли в село, то перша хата була того солдата, що була йому суджена свинка. Він зайшов у свій двір, закрив ворота перед свинкою, щоб не забігла в двір. А свинка все одно бігає коло його подвір'я. Він її проганяє, і другий солдат просить, щоб ішла з ним. Але свинка не хоче. І так вони розійшлися, а свинка залишилася на подвір'ї.

Солдат зайшов до хати і радий, і сумний. Мама з батьком зраділи, що син повернувся з війська додому, де не був двадцять років.

— Сину, добре, що ти прийшов,— каже мати.— Три найкращі дівчата в селі ждуть тебе.

— Мамо, мамо,— каже син, мало не плачучи.— Ті дівчата, що є, то не мої.

— Чому? — запитала мама.

— Я прийшов з війська і привів дівчину з собою.

— Де вона є? — допитується мати.

А син показує на ворота, де стоїть свинка:

— Ось вона за воротами, дивиться на мене.

А свинка стала на задні ноги і дивиться на нього.

— То ж свинка, а не дівчина,— каже мати.

— То нічого, що свинка, це моя суджена жінка, я повинен з нею шлюб узяти.

Мама як почула, аж заплакала:

— То ж худобина, тварина, і піп шлюба не дасть, то ж великий гріх.

— Все одно вона мені суджена і буде моєю,— настоював син.

Батько все це слухав, що він з мамою говорив, та й каже:

— Що ж, синку, раз така справа, то будемо робити весілля.

Пішов батько до попа за шлюб домовитися. Розповів усе попові. — Іди з хати геть, невірнику,— закричав піп.— Твій син хоче з худобиною жити.

— Що хочете, панотче, заплачу,— просить батько,— тільки дайте шлюб, щоб син із свинкою оженився.

— Та люди мене з церкви вигнали б, якби я завів худобину до церкви і шлюба давав. Це ж великий гріх,— та й прогнав батька з хати.

Не домовився нічого з попом, прийшов додому і все розказав синові. А син каже:

— То нічого. У мене є чемодан грошей, що я заробив за двадцять років, віддайте попові, най мені

так дасть шлюба, щоб ніхто про це не знав.

Коли відкрив чемодан і показав велику купу грошей, батько подивився і сказав:

— Нічого, сину, жий з нею на віру і гріха не будеш мати.

Але син каже, щоб він відніс попові гроші, щоб той дав шлюб.

— Вночі, коли всі люди будуть спати, підемо до церкви.

Батько так і зробив. Пішов з грішми до попа. Коли відкрив чемодан, піп як подивився на ті гроші, то аж застовпів на місці і подумав собі: «За ці гроші хоч і буду грішником, але повинчаю їм»,— і каже:

— Увечері о дванадцятій годині щоб ви були коло моєї хати. Підемо до церкви, щоб ніхто не знав, і дам шлюба. «Мені аби гроші,— так думав піп,— а ти живи собі, з ким хочеш».

Батько залишив попові чемодан з грішми, а сам пішов додому і розповів синові все те, що говорив піп. «Проте до шлюбу треба йти з друзями і друзками. Хто ж то буде?»— думає собі батько. Треба сказати хресному батькові й мамі. Хресний батько буде за дружбу, а мама — за дружку. Женихова мама пішла до куми і сказала:

— Мій син хоче брати шлюба.

— А на кому одружується? — питає кума.

— Але щоб ви тільки нікому не казали.

— Добре, кумочко, буду мовчати, як стіна,— і побожилася, що з її вуст ніхто нічого не почує.

Тоді мати все розповіла про наречену свого сина. Як то кума почула, вона не могла утриматися, щоб не розповісти своїй кумі, і просила її, щоб та мовчала, як риба у воді, щоб ніхто не знав. І так до дванадцятої години ночі все село знало, з ким буде вінчатися солдат. Коли о дванадцятій годині молоді йшли до церкви, то народу було вже тут, як на свято. Піп вийшов, щоб відкрити церкву й розпочати відправу. Як побачив стільки народу коло церкви, від страху аж завмер. Тоді думає собі, чого вночі давати шлюб, як уже всі люди знають. І почав говорити людям:

— Знаєте що, милі парафіяни, ідіть собі додому спати, а шлюб буду вдень давати.

Люди розійшлися. Вдень на весілля одягнулись, і весілля таке було, як має бути. Свинку, як молоду, у вельон вбрали. Та як ідуть до шлюбу, то сідають за стіл. Хресного батька молодого за старосту вибрали. Людей за стіл посадили. Свинка, як молода, за стіл з молодим між гості сіла. Налили чарку молодому і молодій, і всім гостям, постукали і випили. Як гості випили і почали кричати «гірко!», молодий з молодю мусили поцілуватися. Тоді почали виходити з-за стола. Свинка стала на задні ноги, взяла молодого під руку і так пішли до церкви до шлюбу. Піп надів корону на молоду і молодого. Молитву прочитав і запитав молодого, чи буде він з нею жити так, як чоловік із жінкою. Він казав, що буде до смерті. Питає свинки, чи буде вона вірна чоловікові. А вона людським голосом не говорила, а свинським голосом заквичала, дала згоду, що буде шанувати. Піп узяв кропило, намочив у воду і почав кропити молодих. Коли вода свячена бризнула на свинку, зразу в церкві стало ясно, і з свинки перекинулась царівна в золотій одежі.

Як вийшли з церкви, молода дала батькові знати, що сьогодні взяла шлюба. Батько її був царем. Разом із своєю жінкою і всією родиною приїхали на весілля. Привезли дуже багато їсти, пити та всяких подарунків. Весілля було цілий тиждень, гостювалися, веселилися. Після весілля цар забрав свою дочку, зятя і сватів до себе. Вони живуть і до сьогоднішнього дня, якщо не померли.

А того товариша батько каже своєму синові:

— Твій друг яку прекрасну жінку привів за двадцять років служби, справжню царівну! А твоя де?

— Няньку, я теж гроші маю,— каже син.— Купить свинку, і я також візьму з нею шлюб.

Дав батькові гроші, і той поїхав на ярмарок. Ходить, придивляється, підбирає найкращу свинку, щоб була синові до пари. Але не міг знайти молоду й красиву. Всі були якись сухі, чорні, брудні. Є одна між ними велика. «Куплю цю,— думає собі.— Вона старша, може, мала два-три рази

поросята, але за то сама, як царівна». Купив батько, не торгувався. Скільки запросив чоловік грошей, стільки дав. На віз посадив і привіз додому. Як люди вчули, що другий солдат робить весілля з свинею, то йшли ще і з сусіднього села на весілля. Тисячі людей прийшли дивитися на чудо. Гості сіли за стіл, а свиня кричить на весь голос, що десять хлопів не можуть посадити її за стіл з молодим і одягтися у вельон не дається. Староста говорить, що вона кричить тому, що скоро хоче шлюб брати. Люди попрямували до церкви й сказали попові. Панотець пішов шлюба давати. Як завели до церкви свиню, то такого крику наробила, що й не чути було, що співав піп, які молитви читав,— ніхто не чув, бо свиня не своїм голосом кричала. Скільки піп не кропив її свяченою водою, все відро вилив, а свиня так і залишилася свинею.

Вийшли люди з церкви і всі стали плакати: рідні, і далекі, що бідний хлопець узяв шлюб із свинею і мусить жити з нею до смерті. Але, на щастя, я там трапився. Сам я по спеціальності різник. Зарівав я ту свиню і дав зварити кухаркам. А за ті гроші, що мав дати попові, чоловік зробив гостину, бо люди зійшлися голодні і чекали весілля. Люди поїли, погостилися. І я там був, і їв, і пив, по бороді текло, а в роті сухо було.